

nervum phrenicum (1). Inventa quoque sunt signa vulnerum pericardii cicatrice munitorum.

MORBI HISTORIA.

Arminius Hille, Berolinensis, puer novem annorum, parentibus et germanis valetudine florentibus gaudet. Superatis nonnullis infantiae morbis, inter quos parentes nominant rubeolas, scarlatinam et pertussim, eadem, qua germani, gavisus est valetudine usque ad annum vitae sextum, quo graviori tentabatur morbo. Incepit hic morbus frigore, horripilationes insequente aestu; accesserunt languor et convulsiones membrorum, quas post aliquot dies secuta est paralysis artuum inferiorum aequae ac superiorum.

Pauca haec ex parentibus magno negotio comperi, per quantum temporis talis conditio puerum tenuerit, nesciunt; tandem ad Nosocomium Caritatis delatus est et ex eo inde tempore nil referre possunt parentes, quam superfusiones frigiditas creberrimas institutas esse; puer ipse hujus morbi immemor est; tres quatuorve menses eum perstitisse, parentes putant (?)

Viribus exhaustis rediit puer ad parentes, macilentus et hebes, priorem habitum et vires non recuperavit, antea robustissimus, tunc infirmissimus inter germanos tristis versabatur. Remansit ex morbo dolor trahens et debilitas extremitatum, increscens iniquo anni tempore et aëre humido; paulo

(1) Schoenlein, Pathol. u. Therap. T. I, p. 141, 1837.

post conquestus est puer palpitationes cordis ac dyspnoeam, motu corporis crescentem.

Quanquam malum procedente tempore incresebat, parentes nullo usi sunt medico, donec adaucto morbo querelis pueri indulgentes policlinicum chirurgicum et ophthalmiatricum, quod floret sub auspiciis Ill. de Graefe die XI. m. Februarii a. 1838 adibant. Accusavit aegrotus dolorem trahentem extremitatum, ad dorsum adscendentem, cordis palpitationes, temulentiam, dyspnoeam, incedendo adauctam. Quum rheumatismo inveterato afflictus videretur puer, praescriptum est emeticum, cui succederet usus jecoris aselli crudi.

XVI. Februarii die mater adauctum morbum esse et puerum e lectulo surgere non posse nuntiavit, quare sub vesperam eum adii.

Status praesens. Puer, pro aetate satis procerus magna tenetur totius corporis macie, supinus cubat ad sinistrum latus versus, erecto capite sinistrorsum flexo, caput ardet, faciei color ruber est, cutis faciei sicca, totius corporis arida, flaccida, pallida; spiritus celer et brevis exigua cum elevatione thoracis, utroque in latere inaequali, ducitur; pulsus arteriae radialis centum viginti ad triginta offert ictus per horae minutum — Pulsus = 120 — 130 — magnus, vix plenus, durus, regularis; ictus cordis fortis, vehemens, vibrans; tussis humida, pauca, sputa albida, parca. Percussione pectoris instituta ubique auditur sonus clarus excepta regione mammaria et inframammaria sinistra, ubi obtusus auditur per altitudinem trium, per latitudinem duorum et dimidii

pollicum; murmur respiratorium ubique, non secus ac statu normali, satis clarus auditur, rhonchus mucosus sinistra in regione infraclaviculari; in regione mammaria sinistra unus tantummodo sonus cordis auditur fortis et obtusus, simul cum motu cordis, non pendens a motu thoracis auditur strepitus coriaceus.

Queritur aegrotus de dolore regionis inframammariae sinistrae vehementissimo, pungente, palpitationibus cordis, dyspnoëa, capitis dolore obtuso, vertigine, dolore trahente artuum, imprimis extremitatis superioris sinistrae, de tussi et calore, interdum frigore et horripilationibus interrupto. Alvus soluta est, urina non prostat. Vix in lectulo sine adjumento, corpus erigere potest aegrotus, vires labefactae sunt.

Diagnosis: Pericarditis, hypertrophia cordis et rheumatismus inveteratus.

Praescripsi hirudines X, ad locum affectum admovendas, interne solutionem ex Kali nitrici $\mathfrak{z}\beta$, Aquae comm. $\mathfrak{z}\text{vj}$, Syrupi comm. $\mathfrak{z}\beta$, cujus cochlear minus singulis horis sumatur.

XVI. D. F. Multo melius se valere dicit aegrotus, respiratio minus cita, quam heri, pulsus 95—100, fortis, interdum intermittens, ictus cordis diminutus, palpitationes cordis eadem ut heri, dolor pungens et strepitus coriaceus cesserunt, caeterum nec percussione, auscultatione quidquam mutatum invenitur. Alvus nondum soluta, urina parca, rubra.

XVIII. Omnia non aliter ac heri sese habent; lectulum relinquere cupit aegrotus.

Imperavi: Hb. Digit. purp. gr. x
 ad infusum ℥vj
 Natri sulph. ℥j
 Suic. liq. dep. ℥ij

M. D. S. Singulis horis cochlear majus.

Pediluvia quoque administrata sunt. Sub vesperam nova morbi accessio gravior cum feбри, noctu deliria apparuerunt.

XIX. Dyspnoea maxima, pulsus 115—120, fortis, durus, parvus, regularis, cordis ictus vehemens, vibrans, palpitationes cordis, cutis ardens, sicca, color faciei ruber, oedema pedum ac manuum, dolor regionis cordis, sensus caloris ibidem, dolor adactus pressione, tussi et altius ducto spiritu; auditur strepitus coriaceus et duo cordis soni obtusi. Alvus non soluta.

Praescripsi hirud. XII. ad loc. affect.

Bihorio cochlear solutionis Kali nitrici et alterno bihorio Hydrargyri mur. mit. gr. j; clysmata.

XX. Paululum nocte dormivit, symptoma graviora decreverunt, pulsus 95—100, debilis, irregularis, alvus ter soluta, urinam non vidi, oedema ut heri, multo melius se habet aegrotus, vires labefactae. Bihorio solutionis Nitri datur cochlear, trihorio gr. j Calomelanos. Majori ambitu sonus obtusus instituta percussione auditur, ictus cordis diminutus, soni cordis obtusi, nullus strepitus coriaceus.

XXI. Nox quieta, dyspnoea adaucta, nullae palpitationes cordis, pulsus 90, debilis, duriusculus, irregularis, intumescencia regionis praecordialis circa cartilagineas costarum v—viii, sonus obtusus adauctus,

vix auditur sonus cordis, ictus levissimus quasi duplex percipitur, prior debilior secundo. Bihorio granum unum Calomelanos datur aegroti.

Vesicatorium loco affecto admotum.

XXII. Noctu maxima inquiete premebatur aegrotus, somnus nullus, dyspnoea et anxietas maxima. Pulsus 120, durus, vibrans, parvus, irregularis, dolor et intumescencia regionis praecordialis, calor sensus ibidem, ictus cordis debilior, vertigo, oedema faciei, color lividus ejusdem, oedema pedum et manuum.

Post meridiem deliria, syncope, sub vesperam pulsus 120, durus magnus, vibrans, pulsus carotidum tam vehemens, ut oculis facillime singuli ictus conspiciantur, queritur aegrotus dolorem urentem juxta decursum horum vasorum, qui augetur pressione. Orthopnoea, anxietas maxima, dolor et calor urens in regione cordis. Cutis calida, sicca, caput frigidum, vertigo. Aure supra papillam mammae imposita audiuntur duo soni cordis obtusi simul cum strepitu folliculari; infra papillam mammae unus tantummodo sonus cordis auditur, sed satis fortis cum tintitu metallico, strepitus follicularis. Ictus cordis minus vehemens quam antea. Pressio sub costas adacta dolorem efficit. Alvus soluta, urina pauca, crassa, rubra; tussis fere nulla; reliqua non mutata.

Diagnosis eadem, sed accessit ad morbos priores novus: Endocarditis — ? — (1).

(1) Quum aegrotis morbo interno laborantibus non suppediatur medicina ex clinico-chirurgico ophthalmiatrico, quod adierat aegrotus, et ipse medicinae pretium solvere non posset, adii Ill. Barez, qui solita comitate aegroti et mihi subvenit; pericarditi

Tuentur hanc diagnosin: strepitus follicularis, syncope, tinnitus metallicus — ? — Oedema et color faciei, nec non maxime turbatus circuitus sanguinis. Cf. supra.

Hirudines applicatae sunt XII, Nitri solutio ut antea datur, Calomelanos bihorio gr. j.

Qua cuti applicatum fuit vesicatorium, suppuratio sustinetur unguento irritante.

XXIII. Noctu paululum dormivit aegrotus, pulsus 95, parvus, duriusculus; dolor colli circa carotides evanuit; cordis impulsus debilis, unus tantummodo sonus per totum pectus auditur usque ad carotides; in his percipitur »le bruit du diable« (Nonnen- oder Kreiseleräusch); satis clarus est strepitus follicularis. Percussio haud magis obtusa, quam initio morbi. Dyspnoea et dolor diminutus. Alvus soluta, urina pauca, rubra cum sedimento rosaceo.

Dantur quaternis horis calomelanos gr. ij, bihorio cochlear solutionis Nitri $\frac{3}{4}$ in aqua comm. $\frac{3}{4}$ vj.

XXIV. Tument gingivae, salivae major copia secernitur, oris halitus foetet, glandulae colli tumescunt. Symptomata graviora recedunt, auscultationis et percussionis signa non mutata, excepto sono cordis, qui paululum fortior auditur. Alvus soluta, urina non adfuit, cutis calida ac humida.

dem adesse, ipse affirmavit, endocarditidem adesse, neque negare neque affirmare voluit. Gratias maximas et aeger et ego debemus viro huic Illustrissimo pro comitate sua, nec non Doctori Hildebrandt, t. t. medico assistenti clin. paediatrici nosoc. caritatis.

Imperavi: Infusi Hb. Digit.
 purp. e. gr. xij
 parati ℥vj.

Sumatur bihorio cochlear.

Calomelas ut heri continuatur.

XXV. Nova exacerbatio morbi, dyspnoea maxima, palpitationes cordis, dolor obtusus regionis cordis, anxietas ingens, orthopnoea, pulsus 100, parvus, fortis, irregularis, intermittens, facies livida, labia violacea, lingua flavo tegmento munita, marginibus rubris, signa salivationis adaucta, vacillant dentes, crusta flava obtecti; oedema pedum adauctum et inde dolor; alvus soluta, urina pauca, rubra, cum sedimento copioso rosaceo.

Ictus cordis fortior, duo audiuntur cordis soni obtusi, strepitus follicularis. Signa percussiois non mutata, intumescencia praecordialis regionis evanuit; tussis adaucta, aequae ac rhonchus mucosus bronchiorum.

Imperavi hirudines VIII ad locum affectum applicandas, unguentum blandum vulnere vesicatorii imponendum; ter per diem datur pulvis ex Hb. Digital. purp. gr. dimidio.

XXVI. Paululum noctu dormivit aegrotus; vires magnopere labefactae; orthopnoea; dolor profundus obtusus in regione cordis, sensus graviditatis ibidem, accusat aegrotus sensum, tanquam adsit lapis in pectore; ictus cordis diminutus, pulsus 90, debilis, parvus, irregularis, intermittens; oedema pedum ut antea; auscultationis signa non mutata; urina adaucta,

flava, expers sedimenti; alvus soluta; vomitus ex pulvere hb. Digitalis.

℞ Hb. Digital. purp. gr. xij

infunde aq. ferv. q. s.

ad colat. ℥vj

adde

succi citri rec. expr. ℥jβ

sacchari albi ℥j

M. D. S. Bihorio cochlear majus.

XXVII. Nausea, vomitus, tussis vehementior, sputa multa, albida, tenuia, mucosa; dolor obtusus in regione cordis; dyspnoëa ut antea; ictus cordis debilis; pulsus 85, debilis, parvus, irregularis, intermittens; cutis humida, frigida; color faciei pallidus, labia pallida; oedema pedum diminutum; urina multa, pallida; alvus soluta.

Medicina eadem.

Unguentum irritans ad vulnus vesicatorii applicatur.

XXVII. Somnus inquietus, orthopnoëa, lividus faciei color; nulla de dolore querela, sed anxietas maxima; vires magis magisque prostratae; soni duo cordis obtusi, strepitus follicularis exiguus; ictus cordis debilis: pulsus = 80, maxime debilis, irregularis, intermittens; alvus saepius soluta; urina satis multa, nubecularis, turbida. Denuo imperavi Infusi Hb. digitalis e gr. XVI. parati ℥vj. cum Succ. citri rec. expl. ℥jβ.

I. Martis die. Sitis permagna, sensus caloris in pectore, nullus dolor; ictus cordis debilis; pulsus idem ut heri; soni cordis duo obtusi; strepi-

tus follicularis fortior; orthopnoea et palpitationes cordis maxime exeruciant aegrotum; vires sensim fatiscunt, vix respondet aegrotus; facies pallida aequae ac labia; oris et gingivarum conditio melior; alvus soluta, urina pauca, turbida.

II. Martis die. Noctu interdiu deliria, somnolentia, ter syncope accessit, orthopnoea maxima; nulla de dolore querela; sitis, pulsus debilis, irregularis, intermittens, = 90; ictus cordis debilis, soni obtusi, strepitus follicularis clarior; urina pallida.

Sub vesperam deliria, alta voce clamat aegrotus et orthopnoeam levare cupit, precibus ejus comoti me arcessunt, sed puerum mortuum inveni. —

SECTIO CADAVERIS.

Triginta sex horas post mortem sub calore quindecim graduum scalae Réaumurianae.

Caput defuncti et columnam spinalem aperire non licuit. Ablata anteriori thoracis parte, apparent pulmones thoracem satis explentes, colore normali, adhaesiones nonnullae cum pleura costali et diaphragmatica, tenues, filiformes.

Incisus pulmonibus nil anomale invenitur, particulae excisae aquis non submerguntur.

Bronchia aperta impleta apparent muco flavo-albido, membrana interna non mutata; glandulae nonnullae induratae videntur.

Cor cum pericardio multo majorem solito locum implet, pars exterior colorem flavo-rubrum, marmoratum offert. Adhaesiones inter pericardium et pulmones nonnullae, tenues. Pericardium cordi adeo